КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

* Беш йиллик илғорлари

* Тўқувчи Вера Солдатова 48 дастгоҳни бошқармоқда

* Яхши гапнинг қаноти

* Меҳнат унумдорлиги ошади, маҳсулот сифати кўтарилади

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

ЯҚИНДА биз Тошкент тўқимачилик комбинати биринчи фабрикасининг тўқувчиси Лидия Павловна Казанцеванинг ажойиб ватанпарварлик ташаббуси ҳақида хабар берган эдик. У бир ўзи 48 станокда ишлаб станоклардан фойдаланиш фронтини икки бараварга оширган эди.

Л. Казанцеванинг бу ватанпарварлик ташаббусини комбинат меҳнат аҳли қизғин кутиб олди. Бу ташаббус илгаридан тайёрлаб келинар эди. У биринчи навбатда Лидия Павловнанинг ва унинг ишдаги ўнпаб ишлаб чиқариш илғорлари — ҳамкасбларининг тўплаган тажрибаси асосида дунёга келган эди.

Комбинатнинг тўқув цехида аллақачондан бери нормадаги 24 ўрнига 30-32 дастгоҳни бошқариш одат тусига кириб қолган эди. Жуда кўплаб йигирувчилар олтита йигирув машинаси ўрнига 7—8 тага хизмат кўрсатишяпти.

Л. Казанцеванинг ташаббуси ана шу қилинаётган ишларнинг сарҳисоби, якуни сифатида кўзга ташланади. Комбинатда, айниқса, биринчи тўқув фабрикасида Лидия Павловнанинг издошлари сафи ошмоқда.

Шу кунларда бу ерда съездолди меҳнат вахтаси қизғин тус олмоқда. Тўқувчилардан А. Асеева, Т. Саидқулова, К. Шибакиналар март ойидан бошлаб 36 дастгоҳни бошқара бошладилар. Ёш тўқувчи, ишчи маҳорати конкурсининг совриндори Н. Лисевцева 40 та дастгоҳга хизмат қилмоқда.

Яқингинада фабрика-завод билим юрти мактабини битирган ва ўтган йилнинг ноябрь ойидан бошлаб мустақил ишга ўтган ёш ишчилар ҳам ана шу қимматли ташаббус асосида ишламоқдалар. Валентина Кузнецова, Татьяна Ли, Нина Свистунова, Татьяна Литвиновалар шулар жумласидандир.

Лидия Павловнанинг сменадоши коммунист Вера Ивановна Солдатова унинг энг муносиб издоши бўлиб қолди. Солдатова ҳам 48 станокни бошқармоқда.

Вера Ивановна 1947 йилдан бери фабрикада меҳнат қилади. У комбинатда коммунистик меҳнат зарбдори деган номни биринчилар қаторида олган аёллардан бири. В. Солдатова бир неча марта Ўзбекистон ССР енгил саноат министрлигининг Фахрий ёрлиқлари ва «Социалистик мусобақа аълочиси» нишонлари билан тақдирланган. Бу аёл шахсий беш йиллик топшириғини 1970 йилнинг март ойидаёқ адо этган эди.

Ўн икки йилдан бери Вера Ивановна, Л. Казанцева билан битта комплектда меҳнат қилади. У ҳам ишда дугонасидан қолишмайди.

Ўтган йилнинг кузида В. Солдатова партия съезди шарафига фақат биринчи сортли маҳсулот тайёрлаш юзасидан социалистик мажбурият олди. Шундан бери ўз сўзининг устидан чиқиб келяпти.

Мастер ёрдамчиси Ниёз Ирисқулов шаънига ҳам ҳар қанча тасанно айтса бўлади. Агар жиҳозлар яхшилаб аъло даражада созланмаганида тўқувчининг қўлидан нима келарди!

Ниёз Ирисқулов цехда комбинат ташкил топган дастлабки кундан меҳнат қилади. У ўз касбининг устаси. Ниёз ака тўқувчиларнинг ишлашлари учун энг яхши шароитларни яратиб беришга ҳаракат қилади.

Айни съездолди кунларида Вера Ивановна жуда кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқда. У цехларда туғилган ташаббус кенг қулоч ёяётганлиги ҳақидаги хушхабарни қувонч билан кутиб олди.

В. Солдатова биринчи квартал ишлаб чиқариш топшириғини съезд очиладиган кунгача адо этишга аҳд қилган. Январь ойи топшириғи 113 процент, февраль ойи плани 123 процент бажарилди. Март ойида ҳам иш суръати юксак бўляпти. Вера Ивановна тайёрлаган маҳсулотлар эса фақат биринчи сортларга қабул қилинмоқда.

«Тошкент оқшоми» ва «Тўқимачилар овози» газеталари редакциясининг мухбирлар коллективи.

Суратда: тўқувчи В. Солдатова.

ҒАЛАБА РАПОРТИ

Шаҳримизнинг Шимоли-Шарқидаги Салор коллекторининг икки километрлик қисмидаги қурилиш ишлари ниҳоясига етказилди. Коллекторнинг умумий узунлиги 6 километрдир. Шуни қайд этиш керакки, Тошкентдаги ихтисослаштирилган тоғ-проходка бошқармасининг мутахассислари бу ерда шитли ўтиш методини биринчи бор ишлатишди.

«Ташинжстрой» трестининг азаматлари КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш иштиёқида ишлаб

Бугун

тўққизинчи беш йилликнинг биринчи квартали планини муддатидан олдин бажардилар. Бу кварталда 3 миллион 600 минг сўмлик иш бажарилди.

Съезд очиладиган кунгача трест азаматлари яна 200 минг сўмлик иш бажаришга ваъда бердилар.

КВАРТАЛ ПЛАНИ— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Апрелни қаршилаб

Бугун

«Ташкенткабель» заводи 11, 20 ва 77-цехларининг ишчи календарида 1971 йилнинг апрель ойи ҳисобига маҳсулот бериш бошланди.

Заводнинг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган цехи коллективи квартал плани топшириғи бажарилганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига корхонада биринчи бўлиб 17 мартда имзо чеккан эди. Ишчилар ой охиригача планга қўшимча равишда 60 минг сўмлик телевизион кабель антенналари ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

20-цех коллективи эса ўн беш хилдаги каротаж кабеллари ишлаб чиқаради. Бу буюмлар геофизиклар учун мўлжаллангандир. Ана шу қимматли маҳсулотдан съезд очиладиган кунгача яна 200 минг сўмлик ишлаб чиқарилади.

11-цех ишчиларининг беш йиллик жамғармасига қўшаётган улуши салмоқли бўляпти. Кабелсозлар 22 мартгача 16,3 миллион сўмлик маҳсулот топширишди.

«Партия съезди очиладиган кунгача яна 1,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз» дейишмоқда мусобақадошлар.

Цехнинг Н. Ахатов, Т. Мистахова, Р. Ниёзов, П. Захаров сингари пешқадам ишчилари партия съезди очиладиган кунгача тўрт ойлик топшириқни адо этиш мажбуриятини олдилар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
25 МАРТ 1971 Й.
ПАЙШАНБА
№ 70 (1445-.
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚИЗИҚАРЛИ ЛЕКЦИЯ ВА СУҲБАТЛАР

Шаҳар «Билим» жамияти аъзолари корхона ва заводларда тез-тез бўлиб туришади. Улар шу кунга доир муҳим темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказишади.

Жамият таклифи билан москвалик олимлар, мутахассислар ҳам жойларда қизиқарли лекциялар уюштиришяпти. Куни-кеча республика шаҳарларида, колхоз ва совхозларда «Космос ва замонамиз» мавзуида лекция ўқиган Бутуниттифоқ «Билим» жамияти аъзоси, полковник В. М. Таранин пойтахт корхоналарида ҳам бўлди. У электротехника заводи ва 145-автобазада лекция ўқиди.

Лектор генерал-майор В. И. Макаров қишлоқ хўжалик техникумида бўлиб, «В. И. Ленин ва СССР ҳарбий кучлари» деган темада суҳбат ўтказди.

Бугун лекторлар Москвага жўнаб кетишди.

ЯНГИ ТРОЛЛЕЙБУСЛАР

Энгельс шаҳридаги Урицкий номли завод машинасозлари ҳамшаҳарларимиз учун 5 та ЗИУ-5 маркали комфортабелли янги троллейбус юбордилар. Бир йўла 125 та йўловчига хизмат қилишга қулай ва соз бўлган троллейбусларни темир йўл товар станциясидан 2-троллейбус депосининг маъмурияти қабул қилиб олди.

* Тошкент—мамлакатга

Техника ижодкорлари ҳиммати

Бугун

Давлат махсус конструкторлик технология бюросининг Ильич номли тажриба-механика заводи коллективи КПСС XXIV съезди шарафига «Ташсельмаш» заводининг қуюв цехида автоматлаштирилган линиянинг монтаж ишларини тугатиш мажбуриятини олган эди. Техника ижодкорлари ҳозир бу ишнинг деярлик барча қисмини тайёрлаб бўлдилар. Яқин орада у ишга туширилади.

Автоматлаштирилган линиянинг шарофати билан қуюв цехида маҳсулот тайёрлаш сифати оширилади, қўлда бажариладиган ишлар бартараф этилади.

Бундан ташқари ильичликлар қардош Россия Федерацияси ва Украина республикалари машинасозларининг масъулиятли буюртмаларини ҳам муваффақиятли бажармоқдалар.

Россия Федерациясидаги «Лидсельмаш» заводи учун махсус агрегатли станокни йиғиш ишлари тугалланди. У қишлоқ хўжалик машиналарининг редукторларини тез ва жуда аниқлик билан ишлаб чиқаради.

* Диққат, янгилик

РЎЗҒОР БУЮМЛАРИ КОРХОНАСИ

Машинасозлик бўйича давлат лойиҳа конструкторлик технология бюроси инженерлари беш йилликда бунёд этиладиган рўзғор буюмлари корхонасининг лойиҳасини яратдилар. Бу заводда қуёш нури ёрдамида ишлайдиган сув иситадиган қурилмалар ва ҳар хил ўчоқлар ишлаб чиқарилади.

Янги қурилмалар, айниқса, чўпонларнинг ўтовларида, туристик саёҳатларда, геологларнинг экспедицияларида қўл келади. Бу қурилмаларнинг ёрдами билан 25—30 минутда таом тайёрлаш ва ўн минутда чой қайнатиш мумкин.

Янги корхона Бухоро областида қурилади. У 1973 йилда ишга туширилади. Йилига 50 мингта қурилма ишлаб чиқарилади.

* Янги спектакллар

ТЕАТР—ЎҚУВЧИЛАРГА

Бугун

Ленин орденли Ҳамза номидаги катта академик драма театрида драматург Ш. Саъдуллaнинг «Бир қиз афсонаси» асарининг жамоатчилик кўриги бўлиб ўтди.

Асар болалар ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилади. Бу асар мактаб ўқувчиларининг баҳорги дам олишларига театр туҳфасидир.

Спектаклни Ўзбекистон ССР халқ артисти Қ. Хўжаев саҳнага қўйди. Асосий ролларни театрнинг етакчи артистлари ўйнашмоқда.

Шунингдек, Муқимий номли музикали драма театри туркман ёзувчиси Х. Мухторовнинг «Ғунча» асарини саҳналаштирмоқда. Асарни СССР халқ артисти Р. Ҳамроев ўзбек тилига таржима қилган. Режиссёр А. Раҳимов. Мазкур асар комсомол - ёшларнинг бунёдкорлик ишларини тараннум этади.

Спектакль КПСС XXIV съезди арафасида томошабинларга ҳавола қилинади.

Замонавий мавзуда

Кеча Максим Горький номли рус давлат Академик драма театрида А. Салинскийнинг «Мария» пьесаси асосида саҳналаштирилган спектаклнинг премьераси бўлиб ўтди. Спектаклни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист О. А. Чернова саҳналаштирган.

Асарнинг замонавий мавзуси, ўткир конфликти, ундаги воқеалар ва образларнинг ёрқинлиги томошабинларга маъқул бўлди.

ДЎСТЛИК ОҚШОМИ

Абдулла Авлоний номидаги 156-мактабда Покистон кунига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Кечага шаҳримиздаги 1, 22, 24, 59, 144, 151 ва 231-мактаб ўқувчиларининг вакиллари, Меҳнат Қизил Байроқ орденли ТошДУ шарқ факультетининг бир группа ўқитувчи ва студентлари, Деҳли университетининг профессори Қамар Раис, шунингдек бир қатор ташкилотларнинг вакиллари ташриф буюришди.

Мустақил Покистон Республикасининг куни ҳақида 156-мактаб директори Е. Юсуфалихўжаев доклад қилди.

Кечанинг бадиий қисмида машҳур Покистон шоири, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш» халқаро Ленин мукофоти лауреати Файз Аҳмад шеърлари урду тилида ўқувчилар ижросида янгради.

Шаҳар-қишлоққа

ЎРМОНЧИЛАР АРМУҒОНИ

Пойтахтимизни кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштиришда Тошкент областидаги ўрмончилик хўжаликларининг ходимлари ўзларининг арзигулик ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бекобод, Чирчиқ, Оҳангарон шаҳарларидаги ўрмон хўжалиги коллективлари пойтахтимизга жуда кўп мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ҳадя этдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўрмон хўжалиги Давлат комитетидан мухбиримизга маълум қилишларича, Тошкент шаҳри учун шу ойнинг дастлабки кунларида талайгина кўчатлар етказиб берилди. Беш минг туп атир гул кўчати, беш минг туп олма, беш минг туп олча, беш минг туп гилос, ўн минг туп олхўри, беш минг туп ўрик кўчатлари шу кунларда шаҳар хиёбонлари, кўчалари ва боғ-роғларига ўтқазилмоқда.

Булардан ташқари 50 минг туп чинор, беш минг туп қрим қарағайи, икки ярим минг туп терак дарахтлари кўчатлари ҳам армуғон этилди.

Ўрмон хўжалиги ходимлари пойтахтнинг ҳуснига ҳусн қўшиш учун яна бир талай туҳфалар ҳозирламоқда.

СУРАТДА: «Ташсельмаш» заводининг 27-цехи пешқадам ишчиларидан шаҳар Советининг депутати фрезерчи Николай Воронов ва мастер Иван Храпов ўртоқлар янги деталь чизмасини кўздан кечирмоқдалар. Бу пешқадам ишчилар КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасида фидокорона меҳнат қилиб ўз топшириқларини бир ярим баравар адо этмоқдалар.

Дўстлик иплари мустаҳкам

Илмий ҳамкорлик

Зал чиройли безатилган. Ҳамма нарса тантанавор тусда. Бу ерда олимлар, аспирантлар ўтиришибди. Улар қардош Болгариянинг пойтахти Софиядаги В. И. Ленин номли олий машина электротехника институти ассистенти Б. Т. Монов ва Мирзо Улуғбек номли Самарқанд архитектура-қурилиш институти катта ўқитувчиси Б. Улашевларнинг кандидатлик диссертацияси муваффақиятли ҳимоя қилинганлигини нишонлашга йиғилганлар.

Б. Т. Монов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг математика институтида бир йилдан ортиқроқ вақт мобайнида иш олиб борди. Унга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси М. С. Салоҳиддинов раҳбарлик қилди. Олиб борилган иш ўз натижасини кўрсатди. Унинг «Аралаш, аралаш қўшиш типидаги тенгламалар учун айрим чегаравий масалалар» мавзусидаги диссертацияси юқори баҳоланди. Оппонентлар — Новосибирск математика институти профессори С. А. Терсинов, физика-математика фанлари кандидати Г. Д. Жўраевлар ёш олимнинг иши математика соҳасида сезиларли ютуқ эканлигини қайд этдилар.

Б. Улашев эса уч йил давомида Бокуда Озарбайжон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. Т. Аҳмедов раҳбарлигида иш олиб борди. Унинг «Чизиқли бўлмаган экстремал-интеграл ва экстремал-дифференциал тенгламаларнинг айрим синфлари ҳақида» деб номланган диссертациясини олимлар бир овоздан маъқулладилар.

Кечада сўзга чиққанлар диссертантларни табриклаб, келгуси илмий ишларида муваффақият тиладилар.

— Икки ҳамкасб болгар ва ўзбек йигитининг бир кунда ўз диссертациясини ҳимоя қилишида рамзий бир маъно бор, — деди М. С. Салоҳиддинов, — бу икки халқ ўртасидаги биродарлик, дўстлик, илмий ҳамкорликнинг ёрқин белгисидир.

Б. Улашев ҳамкасби Б. Т. Моновга ва ҳурматли меҳмонларга ўзбек одати бўйича тўн ва дўппи кийгизди.

— Мен ўзимни ҳозир ўзбек деб ҳис қиляпман, — деди Б. Т. Монов, — бутун иззат-ҳурмат, меҳмондўстлик, олган билимим учун ўзбек диёридан, ўзбек халқидан чексиз миннатдорман. Халқларимиз ўртасидаги қардошлик ва ҳамкорлик мустаҳкамланаверсин.

Кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш санитария икки ойлиги давом этмоқда

ДОИМ ОЗОДА

Баҳор бошланибдики, Йўлдош шаҳарчада истиқомат қилувчилар ҳар шанба ва якшанба кунлари ҳашар уюштиришади. Шунинг учун ҳам, бу шаҳарча доим озода.

Ўтган шанба, якшанба кунлари тўрт мингдан ортиқ аҳоли ҳашарга чиқиб, 20 минг туп гул, 1300 дона мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишди ҳамда 6 минг метр ариқларни тозалашди. Сўнгги шанбаликда 7 минг аҳоли қатнашди. Улар уч минг дарахт, 24 минг атиргул кўчатлари экишди, 16 минг метр цементланган ариқларни тозалашди. Ободонлаштириш борасидаги бу галги мусобақада 2, 3-кварталлар аҳолиси пешқадам бўлишди.

Шаҳар кўкаламзорлаштириш ва ўсимликларни муҳофаза қилиш идораси ишчилари дарахт ва ўсимликларни зараркунандалардан сақлаш учун кимёвий моддалар билан дориламоқдалар.

СУРАТДА: пешқадам ишчи Қўчқор Илҳомов ўсимликларга ишлов бераётир.

АКТИВЛАР ЁРДАМИДА

— Маҳалламизда 18 та кўча бор, проезди билан 22 та, олти юз аҳоли яшайди,— дейди Октябрь районидаги «1-Оқлон» маҳалла комитетининг раиси Маҳкам Қосимов,— кўчаларнинг барчасига активлардан бириктирганмиз. Айний номли кўчага Ғафур ака Шокиров қарайдилар. Кўчатлар ўзи азалдан ўтқазилган. Дарахтларнинг таглари юмшатилди. Каллакланди. Ариқ-зовурлар яхшилаб тозаланди. Комаров номли, Жемчужина кўчаларимиз озодалик ва ободончиликда мақталса арзийди.

Активларимиз хонадонма-хонадон кириб, тартиб ўрнатишда катта иш қилдилар. Масалан, Фузулий кўчасига мағзава оқизишар, гоҳо кўчага ахлат ҳам ташланарди. Эндиликда бунга чек қўйилди.

Хонадонлар орасида Комаров кўчаси, 7-уйда яшовчи Соҳиба Усмонованинг ҳовлисини жаннат дейсиз. Ҳаммаёқ саришта-саранжом. Ўттиз тупча атиргул барг чиқариб, «Эрта-индин ҳуснимни томоша қилгани келинг», деб имлаб тургандек. Нарироқдаги текис олинган пушталарда сабзи, пиёз, кашнич каби ошкўклар ниш урган. Кўча томондаги ариқлар супурилиб, озода қилиб қўйилган.

«Дарвоза» бекатида «Средазцветмет» идораси бор. Шу корхона ходимлари дилни бироз хижил қилишяпти. Нега десангиз, бу ерда озодаликка мутлақо риоя қилинмайди. Машина ювилган сувлар тўғри ариққа оқизилади.

Директор ўринбосари Михаил Захарович Лукочен билан яқингинада суҳбатлашдик. «Хўп», дейди. Лекин иш силжимайди. Агар мана шу ташкилот ҳам теварагини тузатиб олса, маҳалламиз янада кўркам бўларди.

ҲЕЧ КИМ ЕНГИЛИШНИ ИСТАМАСДИ

Кеча шайбали хоккей бўйича жаҳон биринчилигида бўлиб ўтган Швеция — Финляндия ва СССР— ЧССР учрашувлари ўзининг ички драматизми, аҳамияти ва кескинлиги жиҳатидан аввалги ўйинлардан, айниқса, ажралиб турди. Ҳеч ким енгилишни истамасди, чунки бу учрашувларнинг натижаси мукофотли ўринлар тақдирини қисман ҳал этиши мумкин эди.

Биринчи бўлиб майдонга Швеция ва Финляндия хоккейчилари чиқишди. Зўр уюшқоқлик ва маҳорат билан ўйнаган финляндияликлар биринчи бўлимнинг тўртинчи минутидаёқ муваффақиятга эришдилар. Ўйиннинг қолган вақти швед хоккейчиларининг шиддатли ҳужуми билан ўтди.

Ўйиннинг тугашига бир неча минут қолганда ниҳоят шведлар ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. 1:1.

СССР — Чехословакия учрашуви ҳам дуранг натижа билан тугади. Шуни айтиш керакки, чех хоккейчилари ўйиннинг бошидан охиригача ҳисобда олдинда боришди. Биринчи бўлимнинг бошларида Новак ҳисобни очди. Танаффусга қадар Мартинюк уни тенглаштирди. Иккинчи 20 минутда Недоманский ва Фирсов охирги бўлимда эса Я. Холек ва Петров муваффақиятга эришдилар. Ҳисоб 3:3.

Чемпионатда еттитадан очко тўплаган СССР ва Швеция командалари пешқадамлик қилишмоқда. Финляндия 5 очкога, ЧССР 3 очкога, АҚШ 2 очкога эга.

Бугун

шайбали хоккей бўйича жаҳон биринчилигида АҚШ —ГФР учрашуви бўлади.

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

КЕЛАЖАК САРИ

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси матбуотда эълон қилиниши биланоқ, бу тарихий ҳужжатни корхонамизнинг барча цех, участка ва бригадаларида бўлиб ўтган йиғилишларда муҳокама қилиб чиқдик. Бу йиғилишларда ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимиз ва хизматчиларимиз мамлакатимизни коммунизм сари етаклаётган жонажон партиямизнинг сиёсатини якдиллик билан маъқулладилар. Шу кезлари фабрикамизнинг кўплаб ишчилари ва хизматчилари янги беш йиллик учун зиммаларига янги шахсий социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Корхонамиз маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари фабрика илғор ишчилари ва хизматчиларининг ватанпарварлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаб СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини кенг тушунтириш ва пропаганда қилиш юзасидан оммавий-сиёсий ишларни ҳам кучайтириб юбордилар.

Коллективимиз ички ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш ва уни ишга солиш ҳисобига янги тўққизинчи беш йилликда улкан ишларни амалга ошириш режаларини белгилаб олди. Биз бундан буён ҳам ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, илмий-техника тараққиётини ҳар томонлама ривожлантиришга ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатларини тезлаштиришга асосий эътиборни қаратамиз. Буни қуйидаги мисоллардан ҳам кўришимиз мумкин.

Агар фабрикамиз саккизинчи беш йилликнинг охирги йилида икки миллион 619 минг сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқарган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида ишлаб чиқариш ҳажми 4 МИЛЛИОН 20 МИНГ СЎМГА ЕТАДИ. 1975 йилнинг охирига бориб эса бу рақам 7 МИЛЛИОН 50 МИНГ СЎМНИ ташкил этади. Маҳсулот ишлаб чиқариш, айниқса, мебель буюмлари тайёрлаш 1975 йилга келиб, 1970 йил даражаси билан таққослаганда 2,7 бараварга ошади.

Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсишига, аввало ишлаб чиқариш қувватларидан оқилона фойдаланиш, иш жараёнларини бундан буён ҳам механизациялаш ва автоматлаштириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш туфайли эришилади. Ана шу тадбирлар эвазига беш йилликнинг охирига бориб меҳнат унумдорлиги 35—40 процентга ошади. Ишчиларнинг оладиган ўртача маоши ҳам кўпаяди.

Коллективимиз олдида турган вазифалар катта, лекин шу билан бирга фахрли ва бажарса бўладиган вазифадир. Кейинги беш йилликлар мобайнида фабрикада янги цехлар қурилди. Соатига тўққиз тонна буғ ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган газда ишлайдиган янги қозонхона фойдаланишга топширилди. Артезиан қудуқ ишга тушди ва ҳоказо. Бу тадбирлар цехларда иситишни кучайтириш, қуритиш камераларининг меҳнат унумдорлигини ошириш, совуқ ва иссиқ сувли душлар қуриш имконини берди.

Ишлаб чиқаришни электр энергияси билан янада яхшироқ таъминлаш мақсадида трансформаторли подстанция қурилди.

Биз ишчиларимизнинг маиший турмуши ҳақида ҳам ўйламоқдамиз. Фабрика ишчилари учун 32 квартирали турар-жой биноси қурилди. 150 ўринли ошхона, медицина пункти улар ихтиёрига берилди. Мактаб парталарига деталлар ишлаб чиқарадиган учта цехдаги қурилиш ишлари ҳамда 1100 квадрат метр майдонни эгаллаган бичиш цехи учун дастлабки деталлар тайёрлайдиган қурилиш ҳам ниҳоясига етай деяпти.

Шунингдек, биз ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш, қўл меҳнатини камайтириш ва маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган бир қанча ташкилий-техникавий тадбирларни ҳам амалга оширдикки, буларнинг ҳаммаси ютуқларимизнинг омили ва калити бўлмоқда.

Асосий маҳсулотлар ишлаб чиқариладиган цехда буюмларни нуқсонсиз ишлаб чиқариш методи ва уни биринчи тақдимданоқ қабул қилиш бўйича метод жорий этилди. Бу нарса мебелларнинг сифатини тубдан яхшилаш имконини берди. Бундан ташқари аҳолининг ўсиб бораётган дидига яраша халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга ҳам эътиборни қаратмоқдамиз.

Меҳнат ва илмнинг қўшиб олиб борилиши ҳам яхши самара бермоқда. Шу мақсадда тайёрловклейлаш цехи учун 1971 йилга мўлжалланган меҳнатни илмий асосда ташкил этиш плани ишлаб чиқилди ва уни жорий этишга қабул қилинди. Бу нарса йилига салкам 30 минг сўм самара беради.

Бизда бошқарув аппаратини такомиллаштириш бўйича ҳам катта ишлар олиб борилаяпти.

Янги беш йилликда олдимизда мураккаб вазифалар турибди. Бу вазифалар ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, илмий техника тараққиётини юксалтириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш билан боғлиқ бўлган вазифалардир. Директива лойиҳаларига кўра ҳар бир корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсишига, аввало мавжуд ишчи кучларини кўпайтирмасдан туриб эришилмоғи лозим. Бу вазифаларни адо этиш учун корхона коллективлари ўртасида катта сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бориш, уларнинг ижодий активликларини янада ошириш, ишчиларни мавжуд моддий ва меҳнат ресурсларини сафарбар этишга жалб қилмоқ керак. Фабрикамизнинг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишчилар ўртасида зўр ташкилотчилик ишларини олиб боришнинг биринчи галдаги вазифалари деб биладилар.

Фабрикамиз мебелсозлари шу кунларда партиямизнинг XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Улар 1971 йилнинг биринчи квартал планини 29 мартгача адо этиш ва ой охиригача пландан ташқари 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олганлар. Коллективимиз аъзолари ана шу юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш, партиямиз XXIV съездини ёруғ юз билан кутиб олиш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

> «...Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ҳисобига уларда мебель ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Мебель ишлаб чиқаришда янги технология жараёнлари ва ғоят самарали материаллар кенг жорий этилсин. Беш йилликда мебель ишлаб чиқариш камида 1,6 баравар кўпайтирилсин».
>
> **КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан.**

А. КИМ,
Тошкентдаги 1-мебель фабрикасининг директори.

Яқинда «Юлдуз» фирмасининг янги ишлаб чиқариш корпуси ишга тушди. Бу ерда техникамизнинг энг сўнгги ва олий даражадаги механизациялашган участкаси жойлашган.

М. Нуриддинов фотоси.

КПСС XXIV съезди шарафига

ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИДА

Яқиндагина Революция хиёбонида қад ростлаган «Фотостудия» павильони ўзининг бежиримлиги билан киши диққатини тортади. У билан кетма-кет Калинин майдони рўпарасида ҳам бир қатор кўркам павильонлар саф чекди. Ҳозир бу ерга ҳамманинг иши тушиб туради.

Уларни Тошкент шаҳар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Реммебель» комбинати фойдаланишга топширган. Комбинат «Ветерок» типидаги бундай павильонлар тайёрлаб беришдан ташқари, буюртмалар бўйича ҳам мебеллар ясаб, ремонт қилиб беради.

Комбинатда тайёрланган секретер, китоб жавони, гарнитур каби жиҳозлар ўзининг кўрку таровати билан уйларимизга файз киритади.

Комбинатнинг асосий пунктларидан бири ремонт цехидир. Қизиғи шундаки, бундай цех комбинат территориясида умуман йўқ. Цех буюртмачиларга қулайлик яратиш мақсадида буюртма қабул қилинадиган пунктларнинг ўзида иш олиб боради. Бу цех аҳолининг якка буюртмаларини бажаришдан ташқари боғча, ясли, касалхона сингари ташкилот ва муассасаларда ҳам ремонт ишларини бажаради.

Комбинатда жорий этилаётган янгиликлар ҳақида корхона бош инженери Николай Федорович Петров қуйидагиларни айтди.

—Шу йилнинг ўзида ишимизга қатор янгиликлар киритдик. Жумладан, «Ветерок» типидаги павильонларимизни бир йўла вентиляция ва иситиш колонкалари билан жиҳозлаб, фойдаланишга топширяпмиз. Бундан ташқари янгидан ишга туширилган интерьер цехи маиший хизмат уйлари ва қабул пунктларини бадиий безаклар билан жиҳозлаб, фойдаланишга тайёр қилиб беради.

Ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Анатолий Яковлевич Думлер комбинат ҳаёти ҳақида сўзлаб берди. «Бирон марта бўлсин, комбинатимиз ойлик ё квартал планини бажаролмай қолганини эслай олмайман,— дейди у.—Корхонамизда партия XXIV съезди шарафига 494 минг сўм миқдорида социалистик мажбурият олинган бўлиб, уни 28 мартгача бажариш кўзда тутилмоқда. Бироқ ишларимизнинг янада авж олишига реконструкция бироз халал беряпти».

Ўтган йили «Реммебель» комбинати территориясида реконструкция ишлари бошлаб юборилди. Уни 1975 йилгача туғаллаш мўлжалланмоқда.

Агар янги бино ишга туширилса, комбинатда 4 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарила бошланади. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликларининг буюртмасига биноан ностандарт мебеллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Ҳозирги пайтда КПСС съезди шарафига цехларда бригадалараро социалистик мусобақа авж олган.

«Коммунистик меҳнат бригадаси» номини олиш учун курашаётган уч бригададан бригадир Бочкарев бошчилик қилаётгани бу шарафли номга сазовор бўлди.

—Комбинатимизда 44 киши «Коммунистик меҳнат зарбдори», 15 киши «Ленинча беш йиллик зарбдори» унвонлари билан, 44 киши эса «Ленин юбилейи» медаллари билан тақдирландилар. Улардан Тошмуҳаммедов, Абрамов, Корнелакис кабилар ишда ва жамоат ишларида, айниқса, жонбозлик кўрсатиб, корхона фахрига айланганлар. — Комбинат партия ташкилотининг секретари Екатерина Петровна Коркина КПСС XXIV съезди меҳнат вахтасида туриб ишлаётган корхона меҳнат аҳли тўғрисида мароқланиб ҳикоя қилар экан қуйидагиларни эслатди:

26 февраль куни комбинатда беш йиллик план муҳокамаси бўйича очиқ партия мажлиси ўтказилди. Мажлисда КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси муҳокама этилиб, шундай қарор қабул қилинди.

—2-цех бўйича ишлаб чиқариш жараёнини механизациялаштириш;

—лентали—силлиқлаш қурилмасини ва лак қуйиш станогини жорий этиш;

— меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини янада яхшилаш, комбинат территориясини асфальтлаш; материални тежаш ва иш вақтидан унумли фойдаланиш ҳисобига II кварталда ишлаб чиқариш самарадорлигини 30 процентга ошириш.

Съезд арафасида «Реммебель» комбинати ишчи ва хизматчилари КПССнинг XXIV съезди Директивалари лойиҳасидаги «Аҳоли пунктларини ободонлаштириш ва аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни яхшилаш ишлари кенгайтирилсин» деган чақириққа жавобан меҳнат жабҳасида жавлон урмоқдалар.

Д. СУЛТОНОВА.

ИЛМ ГУЛШАНИДА

Пойтахтдаги Ўрта Осиё кутубхоналарининг Марказий илмий-методик қишлоқ хўжалик кутубхонаси муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Бу ерда СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси, партия Марказий Комитетининг июль Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX Пленуми қарорларини оммага етказиш, «Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик кутубхоналари фаолиятининг обзори», «Қарши дашти» каби темаларда ўн иккита мазмунли лекция ва суҳбат ўтказилди.

Куни-кеча кутубхона залида иқтисодий информацион кун бўлди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, иқтисод фанлари доктори, профессор К. И. Лапкин «Қишлоқ хўжалик иқтисодчиларининг XIV халқаро конференцияси» мавзуида суҳбат қилди. Суҳбатчи пропаганда қилган иқтисодий янгиликлардан турли корхона, муассаса, колхоз ва совхозларнинг 50 га яқин иқтисодчи мутахассислари мамнун бўлдилар.

Кутубхонада китоб ва журнал виставкаси ҳам ташкил этилди.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

Бу кимнинг иши?

Ўтган йилнинг баҳорида «Олтинтепа» маҳалласидаги ғишт заводини бузишга киришишди. Ёзга келиб, завод маъмурияти зарур бўлган барча яроқли эҳтиёт қисмларини йиғиштириб ултурди. Қолдиқ темир парчалар устига чиқиндилар ташлана бошланди. Шаҳарнинг турли чеккаларидан ташиб келтирилган чиқиндилар бир йилга етар етмас ўйдим-чуқур ҳолда тўлғазилди қўйилди.

Собиқ завод Циалковский кўчаси билан Путилов кўчасига жойлашган. Айниқса Путилов кўчасидаги аҳвол жуда ачинарли. Ҳатто йўл устигача ташландиқ. Энди чиқиндилар таркибида нималар бўлишини айтиб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Ростини айтсак, болаларимиз ниманинг ҳам фарқига етарди. Қўйиб берсангиз, бўлмағур нарсаларни уйга судраб келишади.

Агар бизга қолса, чиқиндининг маҳалла ўртасига тўкилишини раво кўрмасдик. Аҳоли зич яшаб турган жойга ташландиқнинг тўкилишига ким йўл қўйди экан? Ҳайронмиз.

Мана, ҳадемай кунлар исий бошлайди. Агар аҳвол шу ҳолда қолса, «пашшани баҳорда санаймиз»да.

Биз ўйлаймизки, Куйбишев район санитария бўлимидаги ўртоқлар ва тегишли маъмурият тезлик билан чора қўлласалар, яхши ишга қўл урилган бўлур эди.

А. ЭРГАШЕВ, милиция ходими,
Н. ГОРБУНОВ, шофер,
А. СУЛТОНОВ, юрист,
А. САЙДАЛИЕВ, жамоатчи мухбир.

Уч ой ўтди

Бундан бир неча йил олдин Чилонзор массиви, Гагарин кўчасидаги химчистка хизматчилари ишидан кўпчилик хурсанд эди. Чунки пунктда ишлайдиганлар иши тушганларга очиқ чеҳра билан муомала қилиб, ўз муддатида кийим-кечакларни фабрикадан олиб келишарди. Шунинг учун ҳам бу ер доим одамлар билан гавжум эди. Ахир яхши сўз жон озиғи, дейди-ку халқимиз. Ҳозир ҳам химчистка пунктида иш аввалгидай ташкил этилганми? У ердагиларнинг муомаласичи?

Аксинча химчисткада иш яхши ташкил этилмаган. Яхши ишга кўз теккан. Агар химчистка пунктига ишингиз тушса борми, кийим-кечак қабул қилувчи ёш қиз бўлсада, сиз билан димоқ учида гапиради. Баъзан эса гаплашгиси ҳам келмайди.

Биргина мисол. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг 3-курс студенткаси Хурсандой Жумаева декабрь ойида пальтосини топширганди. Пальтонинг топширилганига уч ой бўлибдики, ҳали ҳам ундан дарак йўқ. Шу уч ой мобайнида кетган қимматли вақтни айтмайсизми? Бунисн ҳам майлия, квитанция орқасига эрта кел, индин кел деб имзо чекавериб, қоғознинг сийқасини чиқариб юборилганидан ранжийсан киши.

Ҳ. ҲАБИБУЛЛАЕВ, А. НУРБОБОЕВ, Э. НОМОЗОВ, Ё. ҚЎЧҚОРОВ.

РЕСПУБЛИКА СЪЕЗД ОЛДИДА

БОКУ ИСТИҚБОЛИ

ОЗАРБАЙЖОН ССР. Боку шаҳрининг икки мингинчи йилгача бўлган даврдаги тараққиётининг асосий бош плани техника-иқтисодий асослари ишлаб чиқилди.

Кўзда тутилишича, шаҳар аҳолиси аср охирига бориб бир миллион 900 минг кишини (ҳозир бир миллион 261 минг) ташкил этади, шаҳар территорияси эса бир ярим баравардан кўпроқ кенгаяди.

Озарбайжон пойтахтининг жанубий қисми жойлашган Апшерон ярим оролида эса Бокунинг бир неча йўлдош шаҳарчаларини бунёд этиш белгиланди. Бу йўлдош шаҳарчаларнинг ҳар бирида 50 мингдан то 200 минг кишигача аҳоли истиқомат қилади. Шулардан бири—илгари бунёд этилган Сумгаит шаҳрида эса аҳоли 120 минг кишидан ошиб кетди.

Апшерон ярим оролининг шимолий соҳиллари жуда яхши иқлим шароитларига эга. Ундан шаҳар аҳолисининг ором дақиқаларини ўтказишда фойдаланилади.

Апшерон шаҳарларининг архитектурасида дов-дарахтларнинг кўп бўлишига катта аҳамият берилади. Бу нарса иқлим шароитини яхшилаш, шаҳар шовқинини камайтириш имконини беради. Бу ердаги яшил майдонлар ҳажми бир неча бараварга кўпаяди.

СУРАТДА: ўн икки минг кишига мўлжалланган Спорт саройи макети. (уни «Азгосархпроект» институти лойиҳалаштирган).

Ю. Рахил фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

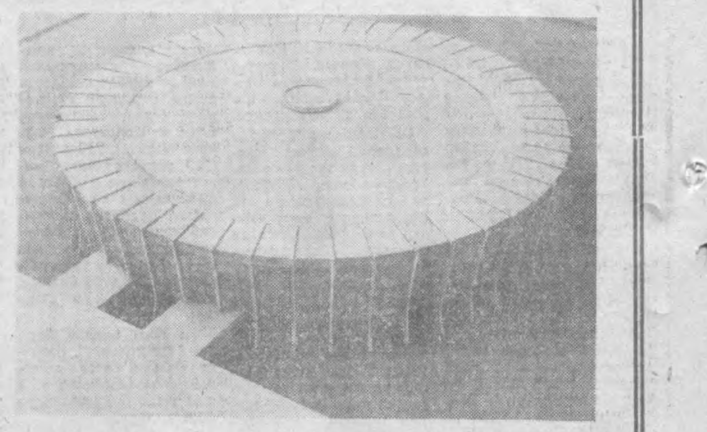

Денгиз узра вертолётлар

ЯНГИ беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида Каспийдаги денгиз-нефть қазилмаларини ўзлаштиришга катта аҳамият бериш таъкидлаб ўтилган. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ҳозир партиямиз томонидан умумхалқ муҳокамасига ташланган программа бўйича кенг тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

«Қора олтин» қазиб олувчи денгиз қазилмачилари шаҳарчасининг меҳнат аҳли Озарбайжон авиаторлари—КПСС XXIV съездига бағишланган агитация парвози қатнашчиларини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Улар белгиланган жойга вертолётда келишди.

Агитация парвози қатнашчилари республикада катталиги жиҳатидан иккинчи ўринда турувчи Кировобод шаҳрида, Озарбайжоннинг қишлоқ хўжалик районларида ҳам бўладилар. Авиаторлар саноат корхоналари, колхоз ва совхозларнинг дала меҳнаткашлари билан бўладиган учрашув чоғида улар билан янги беш йиллик плани тўғрисида суҳбатлар ўтказадилар.

ТАСС мухбири.

ЮҚОРИ ВОЛЬТ ЛИНИЯЛАРИ УЧУН

БОКУ. Узоқ жойларга бир ярим миллион вольтли қувватлар беришни махсус трансформаторлар ёрдамида амалга ошириш мумкин. Бироқ ана шундай машиналарга юқори ҳароратда ҳам ўзининг изоляцион хусусиятларини йўқотмайдиган мой керак бўлади.

Уни ишлаб чиқаришнинг технологиясини Озарбайжон нефть-химия жараёнлари институтининг ходимлари ишлаб чиқдилар. Олимлар изланиш даврида мамлакатимизнинг турли районларида қазиб олинадиган нефть составини ўрганиб чиқдилар. Кўпгина тадқиқотлардан сўнг навбат Озарбайжон нефтига келиб тўхтади. КПСС XXII съезди номидаги Боку нефтни қайта ишлаш заводининг коллективи ана шу мойдан дастлабки тўпини ишлаб чиқариб, уни Запорожье трансформатор заводига юборди.

Энергетиклар янги маҳсулотга юксак баҳо беришди.

ТАСС мухбири.

МИРОБЛАР ВАХТАДА

БАРДА. (Озарбайжон ССР. ТАСС мухбири Р. Григорьян) Республикадаги йирик пахта ҳосили етиштирувчи Барда районининг дала меҳнаткашлари Озарбайжонда биринчи бўлиб баҳорги тайёргарлик ишларини якунладилар. Икки сменада ишлаган юзлаб мироблар 14 минг гектар ерни сувга қондирдилар. Ҳозир пахтакорлар ана шу массивларни бороналашга киришдилар.

Озарбайжон колхоз ва совхозларида баҳорги ишлар тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

Биз мактабга борамиз

ОЗАРБАЙЖОН ССР. Боку шаҳар Наримонов районидаги 83-болалар боғчаси эркатойларининг мактабга боришларига анча бор. Лекин улар «синфларда» бўлиб «дарс»ларга қатнашиб, ўқитувчи қўядиган баҳодан хурсанд ва хафа бўлишади.

Тарбиячининг ташкил этадиган ана шундай ўйинлари боланинг тараққий этишида катта роль ўйнайди. Ана шунинг учун ҳам улар тарбиясини олган болалар мактабга боришлари биланоқ, биринчи синф учун мўлжалланган мураккаб программаларни ҳам осон ва эркин ўзлаштирадилар. Қоидага кўра, улар боғчада тарбияланаётган пайтларидаёқ ҳисоб-китоб ишларини ўрганишади, кичкинтойлар [illegible]

Боғча СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг бир неча бор қатнашчисидир. Боғчанинг ишдаги тажрибалари республиканинг кўпгина мактабгача бўлган муассасаларида кенг қўлланилмоқда.

СУРАТДА: «дарсда».

Ю. Рахил фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

● Партия маорифи шохобчаларида

ТАДБИРЛАР САМАРАСИ

Партия сиёсий маорифида ҳар бир машғулотнинг юксак савияда бўлишини таъминлаш учун нималарга эътибор бериш зарур? Чет тиллар педагогика институти партия комитети идеология ишининг муҳим бир қисми бўлган бу ишнинг самарали бўлишига алоҳида эътибор беради. Марксизм-ленинизм таълимотини ҳар бир тингловчи чуқур билиб олиши учун барча форма ва усуллардан унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Институт партия комитети томонидан амалга оширилаётган тадбирлар машғулотлар савияси тўхтовсиз яхшиланиб боришига имкон бермоқда. Ҳозирги вақтда бу ерда самарали ишлаб турган ўн учта назарий семинарда 450 нафар коммунист ва партиясиз актив иштирок этиб, ўз сиёсий билимларини оширяпти.

Назарий семинарлар машғулотларини тарғиботчиликда катта тажрибага эга бўлган ўқитувчи-пропагандистлар олиб боришмоқда. Уларнинг бой тажрибага эга бўлганлари тарғиботчилик билан бирга консультант қилиб ҳам тайинланган. Вақти-вақти билан улар ёш пропагандистларга қимматли маслаҳатлар, тегишли кўрсатмалар бериб боришади. Бу борада профессор Т. Жўраев, доцентлардан Р. Каримов, П. Ҳамидов ва Ф. Озадаев ўртоқларнинг хизмати катта бўлмоқда.

Партия маорифи шохобчаларида машғулотларнинг бориши масаласи тез-тез пропагандистлар семинарларида, идеология комиссияси йиғилишларида муҳокама қилиб борилади. Партия комитети энг яхши ташвиқотчиларнинг иш тажрибасини оммалаштириб боришга ҳам кечиктириб бўлмас вазифалардан бири деб қарайди. Институт ва факультетлардаги деворий газеталар редколлегияси ҳам бу муҳим ишга жалб этилган. Уларда партия ўқуви системасидаги янгиликлар, илғор тажриба намунали ёритиб борилади.

Назарий семинарларнинг ҳар бир машғулоти институт ҳаёти, таълим-тарбия иши билан мустаҳкам боғлаб олиб борилиши пропагандистдан ўз ишини тадбиркорлик билан ташкил этишни тақозо этади. Шуни ҳисобга олган партия комитети «КПСС XXIV съезди олдидан» деган лекторий ташкил этган. Лекторий машғулотлари назарий семинарларнинг раҳбарларида катта таассурот қолдиряпти.

Шу кунларда КПСС XXIV съезди олдидан партия маорифи шохобчалари фаолиятини ўзида акс эттирувчи витрина тайёрланмоқда. Шу мавзуга бағишланган альбом ҳозирлаб қўйилди.

● *КПСС XXIV съезди делегатлари*

ҲАМЗАНИНГ ШОГИРДИ

МАШҲУР ДРАМАТУРГ КОМИЛ ЯШИННИНГ НОМИ ФАҚАТ РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИНА ЭМАС, БУТУН МАМЛАКАТИМИЗДА, ЧЕТ ЭЛЛАРДА ҲАМ МАЪЛУМ. ЯШИН АЖОЙИБ ИЖОДКОР БЎЛИШИ БИЛАН БИРГА ЎЗБЕК СОВЕТ АДАБИЁТИНИНГ АСОСЧИСИ ҲАМЗАНИНГ ШОГИРДИ, ҲАМЗА ИЖОДИНИНГ ДАВОМЧИСИ, ТАНИҚЛИ ЖАМОАТ АРБОБИ СИФАТИДА ҲАМ ЭЛ ҲУРМАТИНИ ҚОЗОНГАН АДИБДИР.

ЯШИН — КПСС XXIV СЪЕЗДИНИНГ ДЕЛЕГАТИ. ҚУЙИДА СИЗ ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ Ҳ. АБДУСАМАТОВНИНГ ҲАМЗАНИНГ ШОГИРДИ — ЯШИН ҲАҚИДАГИ МАҚОЛАСИНИ ЎҚИЙСИЗ.

Ўзбек совет адабиётининг икки улкани, икки чинори. Социалистик реализмни асосий метод қилиб олган ўзбек адабиётини Ҳамза ва Яшинсиз тасаввур қила олмаймиз. Ҳамза ўзбек совет адабиётига асос солди, унга революцион гемани, янги воқеликни биринчи бўлиб олиб кирди, янги жанрларни яратди. Яшин эса ундан эстафетани олди, янги шароит ва янги ижтимоий тараққиёт заминида унинг ажойиб, бой традицияларини давом эттирди ва ривожлантирди.

Яшин адабиёт оламига кириб келганда, бирқанча йирик адиблар қалам тебратмоқда эдилар. У ҳаётни чуқур ўрганиб, машҳур ёзувчиларнинг ижодини синчиклаб мутолаа қилиб, Ҳамзани ўзига устод қилиб олди. Бу тасодифий ҳол эмас, албатта.

Ҳамза билан Яшинни бирлаштирадиган жуда кўп муштарак томонлар мавжуд эди. Ҳамзанинг совет воқелигини зўр завқ билан куйлаши, эски урф-одатларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориши, хотин-қизларнинг тўла озодлигини акс эттириши Яшинга жуда ҳам қўл келди. Ҳамза ижодидаги чуқур коммунистик тарбиявийлик, чин маънодаги халқчиллик, воқеа-ҳодисага синфий қарашлик, юксак ғоявийлик ва бадиийлик Яшинни қойил қолдирди. Ҳамзанинг жанрлар танлаш масаласи ҳам Яшиннинг эзгу ниятларига уйғун келди. Ҳамза поэзияда, драматургияда шуҳрат қозонди. Яшин ҳам ҳар икки жанрда ижод этди. Яшин, айниқса, ўз устози қўлидан драматургия жанрини йўргаклаб олди, унинг янги-янги парвозига қанот бахш этди, иттифоқ миқёсига олиб чиқди.

Ҳамзага шогирд тушиш деган сўз—энг актуал темаларда Ҳамзадай қалам тебрата олиш, бадиий асарлар орқали революция ва коммунизм ишига Ҳамзадай эҳтирос ва фидокорлик билан хизмат қилиш, воқеаликдаги пайдо бўлган янгиликларни Ҳамзадай жасорат ва дадиллик билан қўллаб-қувватлаш, ҳар қандай душманликдан ва жоҳилликдан, хурофотдан Ҳамзадай шиддат билан нафратлана билиш демакдир. Яшинда эса бундай фазилатлар мавжуд эди. Шунинг учун ҳам, у Ҳамзанинг тўла маънодаги талантли шогирди бўлиб қолди.

Яшин Ҳамза билан 1922 йилда учрашади. У саҳнада ўз устозининг шеърларини марок билан ёддан ўқиб беради. 13 ёшлик декламатор ўзининг жарангли овози, тўлқинли ҳаракатлари, қизғин темпераменти билан томошабинларнинг, Ҳамзанинг катта олқишига сазовор бўлади.

Ҳамза ёш Яшинни жўшқин қалбига босади, унинг қалб ҳарорати ёш юракни тўлқинга солади, ижодига илҳом бахш этади. Бу тарихий учрашув Яшиннинг ҳаётида ҳеч эсдан чиқмайдиган из қолдиради. Шундан кейин, икки талантнинг мустаҳкам алоқаси бошланади. Яшин қаерга юборилмасин, қаерда бўлмасин—мактабда, узоқ Ленинградда, театрларда хизматда, санъат ишлари бошқармасида ва ёзувчилар союзида раҳбарлик лавозимларида ҳам халқ учун, унинг бахт-саодати, Коммунистик партия учун қайноқ қалби билан хизмат қилиш ва Ҳамза юрган шонли йўлдан бориш орзуси билан тўлиб тошди.

Яшин юрагида Ҳамза томонидан ёндирилган учқун—ёзувчиликка ҳавас йилдан-йилга авж олиб, алангага айланди. Ҳамза Яшиннинг шоир ва драматург сифатида майдонга чиқишида катта роль ўйнади.

«Мен ёзганларимни— деб зўр хурсандчилик билан ҳикоя қилади Яшин,—улкан шоир, драматург Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга юбориб, ундан маслаҳат ва ёрдам олиб турардим. (Яшин. Танланган асарлар, биринчи том. Тошкент—1958, 33 бет).

Устоз ўз шогирдининг шеърларини тузатиб, кейин халққа етказишга ёрдам берарди. Яшиннинг «Ичкари чечаклари» шеъри Ҳамзанинг бевосита кўмаги остида «Янги Фарғона» газетасида унинг «Ҳужум қурбонлари» («Узилган чечаклар») ва «Муборак» асарлари билан бир қаторда—1928 йил 8 мартда босилиб чиқади. Бу учта шеърнинг бир-бирига ҳамоҳанглиги, мақсаднинг якдиллиги, қўйилган масаланинг жуда ҳам яқинлиги кишини ҳайратда қолдиради.

Яшин Ҳамзадан ўрганиб, жуда кўп асарлар ёзди. Унинг ижодини кўздан кечирсак, устоз традицияларининг кўп қирралари намоён бўлади. «...Менинг яратган асарларимда Ҳамзанинг таъсири яққол сезилиб туради». («Қизил Ўзбекистон», 1954 йил, 19 март) деган Яшин тўла равишда ҳақли эди.

Шогирд устознинг новаторлик соҳасидаги традицияларининг ҳомийси ва ривожлантирувчиси бўлибгина қолмай, Ҳамза фаолияти ва меросининг жўшқин тарғиботчисидир. Адабиётчилар ичида ҳали ҳеч ким халқ орасига Ҳамзани Яшиндай кенг олиб кирмаган. У «Улкан шоир ва санъаткор», «Ҳамза ҳақида сўз» каби қатор мақолаларида ўз устоди жанговар ҳаётининг ранг-баранг томонларини очиб кўрсатди.

Бундан ташқари, Яшин устози асарларини саҳнага олиб чиқиб, кенг томошабинлар ҳукмига ташлаб, бой меросининг ҳақиқий моҳиятини кўрсатишга улкан ҳисса қўшди. Шогирднинг «Бой ила хизматчи», «Паранжи сирларидан бир лавҳа ёки яллачилар иши», «Бурунги қозилар ёхуд Майсаранинг иши» пьесаларининг саҳна вариантларини тайёрлашда, постановка қилишда хизмати катта бўлди.

Яшиннинг устозига энг катта эҳтироми, олтин ҳайкали— Ҳамза ҳақидаги бадиий полотнолари эди. Шогирд устозини саҳнага олиб чиқди, у ҳақда опера ёзди, экранда кўрсатди. Яшиннинг А. Умарий билан ҳамкорликда ёзган «Ҳамза» драмаси чорак асрдан бери саҳнада ўйналиб келинмоқда. Юқоридаги асарларда Ҳамзанинг революцион фаолияти, жўшқин ҳаёти, бой ички дунёси яққол очиб берилган.

Яшинга биринчи бўлиб адабиётнинг кенг ижод уфқларини очиб берган, ижод майдонида қувватлаган, йўл-йўриқ кўрсатган Ҳамза ҳақидаги унинг асарлари устознинг хотирасини абадийлаштириш учун шогирд томонидан қўшилган муносиб ҳиссадир.

Қуйидаги сўзларни айтган Яшин жуда ҳам ҳақли эди: «Ҳамза Ҳакимзоданинг ўлмас асарлари биз ёзувчилар учун ўзининг самарали натижаларини берди ва бундан сўнг ҳам беради» («Қизил Ўзбекистон». 1954 йил, 19 март). Ҳа худди шундай, шундай бўлиб ҳам қолади.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ.
Филология фанлари доктори.

Ўлкамизда баҳор, Ҳ. Шодиев фотоэтюди.

БИР ҚЎШИҚ БОР...

Ўлкам, яна бағрингга баҳор—
Гул либосин кийиб
келмишдир.
Шу либосга бурканиб
такрор,
Боғларингда хаёл
кезмишдир.
Боғларингда фақат хаёлмас,
Бир ошифта қўшиқ кезади.
У баҳорга бўлиб ҳамнафас,
Ел кафтида майин эсади.
Бир қўшиққи йўқдир адоси,
Жилваларнинг мавжидан ҳам
шўх.
Бир қўшиққи унинг садоси,
Етмай қолган осуда қалб йўқ.
Камалакдек жилоли қўшиқ,
Шу қўшиқдан ранг олсам
кошки.
Мўътабар эл қалбига бир
бор,
Шу қўшиқдек киролсам
кошки.

Дилором ИСЛОМОВА.

● *Бизнинг календарь*

ЗИЁКОР ОЛИМ

АКАДЕМИК С. И. ВАВИЛОВ ТУҒИЛГАН КУНГА 80 ЙИЛ ТЎЛДИ

ЙИРИК олим, таниқли давлат ва жамоат арбоби Сергей Иванович Вавилов туғилган кунга 80 йил тўлди.

С. И. Вавилов юздан ортиқ оригинал илмий ишларнинг, асосан физика, оптика соҳасидаги ишларнинг муаллифидир. У ўз умрининг 30 йилга яқинини фотолюминисценция ҳодисасини ўрганишга бағишлади. Бу соҳада олиб борган ишлари, унинг ихтиролари муҳим илмий натижаларга олиб келди.

С. И. Вавиловнинг актив иштирокида ва унинг раҳбарлигида бир группа илмий ходимлар фосфор кристалларининг нурланиши масалалари ҳамда люминисценция ҳодисасидан амалда фойдаланиш юзасидан иш олиб бордилар. Натижада «кундузги» ёруғлик берувчи, яъни бугунги кунда кенг қўлланилаётган люминисцент лампалар ишлаб чиқариш технологияси яратилди. Шунингдек, у ҳозирги пайтда химия, медицина, озиқ-овқат, металлни қайта ишлаш саноатларида ҳамда минерологияда кенг қўлланилаётган моддаларни люминисцент анализ қилиш методи соҳасига ҳам катта ҳисса қўшди. Айниқса, унинг И. Е. Томм, И. М. Франк, П. А. Черенковлар билан ҳамкорликда яратган илмий ихтироси — турли моддаларнинг гамма нурлар ҳамда ҳаракатчан электронлар таъсири остида ўзидан нур таратиши ҳодисаси катта воқеа бўлди. Шундай қилиб, оптиканинг янги боби— ёруғликдан ҳам юқори тезлик оптикасига асос солинди. С. И. Вавиловнинг вафотидан кейин унинг шогирдлари П. А. Черепков ва И. Е. Томмлар томонидан давом эттирилган бу иш халқаро Нобель мукофотига сазовор бўлди.

С. И. Вавилов 1918-1930 йилларда соғлиқни сақлаш халқ комиссарлигининг физика ва биофизика институтида улкан илмий ишлар олиб борди. У бу институтнинг физик оптика бўлимига раҳбарлик қиларди. Олим 1931 йилда СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 1932 йилда эса академик қилиб сайланди. Шу йилнинг ўзида академиянинг физика институтига директор этиб тайинланди.

С. И. Вавилов 1931 йилда Ленинград шаҳридаги оптика давлат институтида илмий ишларга раҳбарлик қилди. 1945 йилда эса СССР Фанлар академиясининг президенти қилиб сайланди. У бу вазифада жуда муҳим ишларни амалга оширди. Бир қатор илмий текшириш институтларини барпо этишда актив иштирок этди. Қардош республикалар фанлар академияларининг ташкил этилишида жонбозлик кўрсатди.

Чуқур билим, қобилиятга эга бўлган, олимлар орасида катта ҳурматга сазовор бўлган С. И. Вавилов ҳамма жойда чинакам фан фидойиси сифатида иш олиб борди. Ўз илмий ишида бўлсин, ташкилий-маъмурий фаолиятда бўлсин, қуйидаги шиорга амал қилди: «Фан халққа хизмат қилиши лозим». У фанни амалиётдан ажралган ҳолда тасаввур қилмасди.

С. И. Вавилов СССР Олий Советининг депутати эди. У катта Совет Энциклопедиясининг иккинчи нашрига редакторлик қилган.

Олимнинг ихтиролари, янгиликлари бугунги кунда турли соҳаларда хизмат қилиб келмоқда. Халқимиз улкан олимнинг номини доимо ҳурмат билан тилга олади.

Г. ЖУМАҚУЛОВ,
Физика-математика фанлари кандидати, ТИИИМСХ доценти.

ҲИКМАТЛАР

Инсондаги яхши одоб ўзгалар қалбидаги эзгу ҳавасдир.

* * *

Илм билан ҳунар Ҳасан-Ҳусандир. Улар ўз эгасига фақат машаққатли меҳнатдан сўнг ёр бўлади.

* * *

Курашчи жангда қозонган ғалабаси билангина эмас, балки босиб ўтган шонли йўли билан ҳам фахрланиши керак.

* * *

Ўз ҳунарини пухта эгаллаганга ҳунари қул бўлади, ҳунарсиз киши унга қулдир.

* * *

Ҳар қандай сунъий гўзаллик ҳам ҳақиқий ёшлик билан тенглаша олмайди.

Планетамиз янгиликлари

● *Вьетнам, унинг қаҳрамонлари, жанговар ишлари*

Меҳнат шижоати

ХАНОЙДАГИ экспорт товарлар тресги — шаҳардаги илғор корхоналардандир. Унинг коллективи қардош социалистик мамлакатлар буюртмаларини бажариб, тайёр кўйлаклар, трикотажлар, пойафзаллар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтиряпти. Бу маҳсулотлар жуда чиройли, пишиқ қилиб ишлаб чиқарилмоқда.

— Трестимиз бундан ўн икки йил муқаддам бир нечта устахоналарни бирлаштириш натижасида юзага келган,— деб ҳикоя қилади директор ўринбосари Нгуен Динь Тхан.—Дастлабки пайтларда табиийки, техника базамизнинг мазаси йўқ эди. Йиллар ўтган сари корхона кенгайиб, янги мастерскойлар ва цехлар юзага келди. Америка Қўшма Штатлари томонидан Вьетнам Демократик Республикасига қарши ҳаво уруши бошлаб юборилганда, бу ерда бир ярим мингдан ортиқ киши ишларди. 1965 йилда коллектив 1 миллион 800 минг буюм ишлаб чиқарди. Бомбардимон, кейин эса цехларни эвакуация қилиш натижасида юзага келган қийинчиликларга қарамасдан, биз планни муваффақият билан бажаришни давом эттирдик. Ўтган йили, трест яна Ханойга кўчириб келтирилганда биз 1964 йилдаги маҳсулот ишлаб чиқариш даражасини тикладик. Ҳозир капитал қурилиш планини амалга оширяпмиз, бу ишни 1973 йилда тугаллаймиз. Цехлар СССР ва ГДРдан келтирилган энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланади. Жумладан, тикув цехида қўл кучи билан ишлатиладиган ҳамма машиналар электр билан ишлайдиган машиналар билан алмаштирилди. Бу меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш имконини берди.

Тхань мени цехлардан бирига таклиф қилди. Бу ерда биринчи смена ишини тамомлаётган эди. Бир тўда қизлар эшик олдида кунлик меҳнатнинг натижасини қизиқиш билан муҳокама қилишарди.

— Жуда азамат қизларимизда, булар!— деб боши билан имлаб кўрсатди бригадир Нгуен Тхи Тхань.— Виждонан меҳнат қилишади. Цех ёшлари кекса ишчиларнинг шонли меҳнат анъаналарини давом эттирмоқдалар. Ўтган йили бригада йигирма саккиз минг ўрнига ўттиз етти минг дона буюм ишлаб чиқарди. Ўйлайманки, биз Хо Ши Мин меҳнаткаш ёшлари союзининг яқинлашиб келаётган қирқ йиллик юбилейи муносабати билан олган оширилган мажбуриятимизни ҳам муваффақият билан уддалаймиз. Мусобақада комсомоллар йўлбошчиси Нгуен За Тхи бошлиқ бир гуруҳ комсомоллар пешқадамлик қилишяпти. Тхи ёшлигига қарамасдан — у энди ўн тўққизга кирган,— дугоналари орасида яхшигина обрў орттирган.

Корхонада асосан хотин-қизлар меҳнат қилишади, уларнинг ярмидан кўпи ёшлар. Кўплари бу ерга мактаб партасидан ёки техника билим юртини битиргандан сўнг келишган. Янги машиналарда ишлашни ўрганиш, касбининг икир-чикирларини билиб олишда ёшларга Нгуен Тхи Тхань бригадаси аъзолари сидқидилдан ёрдам беришади. Тханнинг ўзи корхонада ўн икки йилдан бери меҳнат қилади. Унинг мусобақа илғори номини олганига эса саккиз йил бўлди.

— Ҳаво уруши йиллари барча вьетнам халқи сингари мен ва оилам учун ҳам қийин синов бўлди,— деб эслайди бригадир. Уч болам эвакуацияда эди, биз уларни онда-сондагина кўрардик. Лекин агрессорларга қарши адолатли курашда менинг ҳам кичик ҳиссам борлигини англаш кучимга куч қўшди. Ғалабага бўлган ишончни мустаҳкамлади. Душман бизни тиз чўктира олмади. Жангчиларимизнинг матонатига, ишчи ва деҳқонларнинг қаҳрамонона меҳнатига дуч келган босқинчи чекинишга мажбур бўлди. Ҳозир америкалик урушқоқлар ВДРга қарши иғвогарлик ҳаракатларини давом эттираяптилар, Жанубий Вьетнамда, Лаосда ва Камбоджада босқинчилик ҳаракатларини кучайтиряптилар. Бироқ душманнинг ҳамма планлари барбод бўлғусидир. Вьетнам халқининг руҳи тетик, унинг курашга бўлган иродасини букиб бўлмайди. Совет Иттифоқи бошлиқ қудратли социалистик лагерь —бизнинг тарафимизда. Шунинг учун ҳам биз узил-кесил ғалаба қилишимизга ишонамиз.

А. ВОЛОДИН.
АПН мухбири.
Ханой.

КПСС XXIV съезди шарафига

БРАТИСЛАВА. КПСС XXIV съезди арафасида Чехословакия саноат корхоналарининг коллективлари, айниқса зўр ғайрат билан ишламоқда.

«Ҳар ким социалистик тарзда ишласин» деган шиор остида бошланган СССР билан дўстликни ва амалий ҳамкорликни мустаҳкамлаш мажбуриятини ҳам ўз ичига олган мусобақада қатнашиб, Словакия оғир машинасозлик заводлари бирлашмасининг коллективлари СССРга маҳсулот етказиб бериш планини қарийб 39 миллион сўм чамаси ошириб бажарди.

Брезнодаги (Ўрта Словакия) завод ишлаб чиқараётган кўтаргич кранлар, йўл ва қурилиш машиналари СССРда ва бошқа социалистик мамлакатларда яхши маълум. Шу корхонанинг ишчилари ва хизматчилари КПСС XXIV съезди, Чехословакия Компартиясининг XIV съезди, Словакия Компартиясининг 50 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб, шу йилнинг биринчи ярмида экспорт планини ошириб адо этиш ва экспорт бўйича йиллик планни 30 ноябргача тўла бажариш мажбуриятини олдилар.

ПРИЕВЕДЗА (Ўрта Словакия) шахтёрлари ва энергетиклари кон руда ва энергетика саноат корхоналарининг социалистик мусобақасида етакчилик қилмоқдалар. Чехословакия Компартиясининг 50 йиллиги ва КПСС XXIV съезди шарафига оширилган мажбуриятлар олдилар.

Кубада революциянинг ғалаба қозониши ёш авлодни ҳар томонлама вояга етказиш учун барча имкониятлар яратиб берди. Халқ ҳокимиятининг дастлабки йиллариданоқ янги мактаб, бадиий-музиқа билим юртлари, болалар касалхоналари қурилиши авж олдириб юборилди.

СУРАТДА: Гаванадаги миллий санъат мактабида балет группасининг машғулоти.

А. Стужин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Ёшлар муваффақияти

БЕЛГРАД. Умумдавлат аҳамиятига эга бўлган йўллар, заводлар, гидроэнергетика иншоотларини қуришда ёшларнинг иштирок қилиши Югославияда традиция бўлиб қолди. Ҳар йили баҳор келиши билан Югославия ёшлар союзи Югославия йигит-қизлари баҳор ва ёзда қандай қурилишларда қатнашуви тўғрисида қарор қабул қилади. Бу йил югославиялик 22 минг йигит-қиздан иборат ёшлар бригадалари зилзиладан шикастланган Баня-Лукани қайта тиклашда, Белграддаги ва Ниш шаҳридаги кўпгина қурилишларда ишлайдилар, Морава дарёсининг сувини тартибга солишдан иборат катта ишларда, саноат, спорт иншоотларини ва бошқа муҳим объектларни қуришда қатнашадилар.

БИР ҚАДАМ ОЛҒА

ПАРИЖ. Франция ички ишлар министри Р. Марселен матбуот конференциясида муниципал сайлов икки даврасининг тугал натижаларини шарҳлаб айтдики, Франция Коммунистик партияси Францияда ўтган муниципал сайловда олға томон бир қадам ташлади. Бу йил ФКП номзодлари муниципал кенгашларда 20.316 ўрин олди. Бу жами ўринларнинг 4,3 процентини ташкил этади. 1965 йилда эса 17.250 ўринни (3,7 процент) олган эди.

ЎСИШ—БИР ЯРИМ БАРАВАР

БУДАПЕШТ. Венгриянинг электр энергия саноатини жадаллик билан ривожлантириш янги бошланган тўртинчи беш йилликнинг энг муҳим вазифаларидан бири. Мамлакатда электр энергия истеъмол қилиш беш йил ичида бир ярим баравар кўпайтирилади ва 1975 йилда 26 миллиард киловатт-соатдан ошиб кетади.

НАТО ИРҚЧИЛАР ТАЯНЧИ

ХАРТУМ. Судан ташқи ишлар министри Форуқ Абу Исо агрессив НАТО блокидаги мамлакатлар Жанубий Африка Республикаси ва Родезиядаги ирқчи ҳукуматларни моддий ва ҳарбий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқдалар, деб таъкидлади.

У Судан жамоатчилиги йиғилишида нутқ сўзлаб, айтди: «Жанубий Африка Республикаси ва Родезия ҳукуматлари Африка аҳолисини камситиш сиёсатини ўтказиб келмоқдалар. Бу сиёсат Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Ғарбий Германиянинг бевосита ёрдами билан амалга оширилмоқда».

Америка фожиаси

НЬЮ-ЙОРК. Колумбия университетининг профессори Телфорд Тэйлор ўзининг «Нюрнберг ва Вьетнам: Америка фожиаси» деб номланган китобида Шарқи-Жанубий Осиёдаги Америка уруши «АҚШнинг тарихдаги энг қимматга тушаётган ва энг фожиали хатоси» деб ёзади.

Т. Тэйлорнинг китоби ўзига хос айбнома бўлиб, Америка ҳарбийларининг Ҳинди-Хитой мамлакатларида қилаётган мудҳиш ҳарбий жиноятларини қаҳр-ғазаб билан қоралайди. Китоб муаллифи бундан чорак аср муқаддам Нюрнберг процессида асосий фашист жиноятчиларнинг иши юзасидан айбловчи сифатида қатнашган эди. Бугунги кунда ҳам у Америка агрессорларининг қонли жиноятларини нацист босқинчилари томонидан вақтинча босиб олинган территорияларда қилинган ваҳшийлик билан асосли равишда таққослаб кўрмоқда.

«Сонгмида қилинган ёвузлик шак-шубҳасиз жиноятдир...»— деб таъкидлайди Тэйлор: У бу ерда қариялар, аёллар ва болалар ўлдирилганлигини таъкидлаб: «бундай қотилликни, ҳеч қандай ҳарбий зарурат билан оқлаб бўлмайди» дейди.

Китоб муаллифи Шарқи-Жанубий Осиёдаги урушнинг жиноий уруш эканлигини кўрсатиб, урушга қарши ҳаракатда иштирок этаётган ва агрессорлар армиясида хизмат қилишдан очиқдан-очиқ бош тортаётган америкалик ўспиринларни ёқлайди.

Америкаликлар Нюрнберг сабоқларидан хулоса чиқариб олганлари йўқ. Бугунги Американинг фожиаси худди мана шундан иборатдир, деб қайд қилади Тэйлор китобининг охирида.

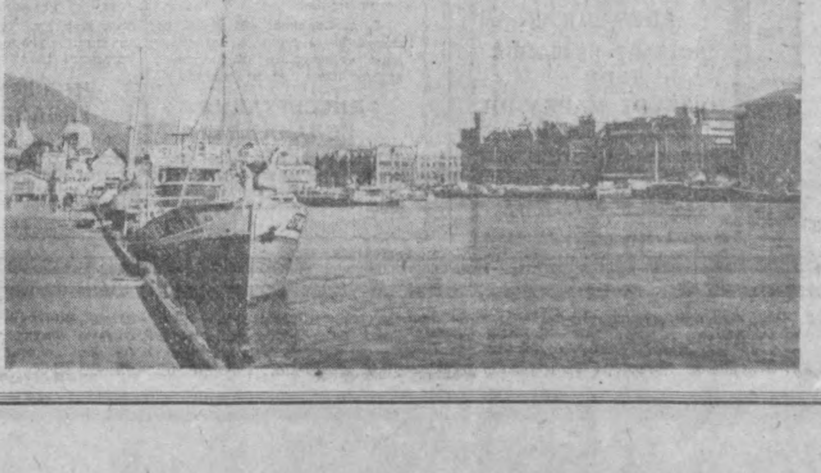

Берген — Норвегиянинг хушманзара ғарбий соҳилига жойлашган шаҳар.

Даниялик таниқли эртакчи Андерсен бу қадимий шаҳарни жуда севган, унинг гранит қояларини, тор кўчаларини ва бири-бирига ўхшамас уйларини ўз эртакларида моҳирлик билан тасвирлаган.

СУРАТДА: Берген шаҳрининг порт қисми.

Е. Купицин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Репрессия кучайтирилмоқда

БУЭНОС - АЙРЕС. Аргентина ҳукумати «қўпорувчилик ишлари»га қарши курашни кучайтириш зарурлиги баҳонаси билан мамлакат жиноий кодексини тубдан ўзгартирди ва сиёсий характердаги жиноятлар учун ўлим жазосини жорий қилди. Яқинда Кордова вилоятида бўлиб ўтган воқеалар кодексни ўзгартириш учун баҳона бўлди. Бу вилоятда ўз талабларини қондириш учун кураш олиб бораётган меҳнаткашларнинг оммавий намойишлари бўлиб ўтган эди.

Адвокатлар, юристлар коллегиялари, жамоат ташкилотлари ва касаба союзлари ўлим жазосининг жорий этилишини кескин танқид қилдилар. Социалистик партиянинг фикрича, ҳукумат шу хилдаги чораларни кўриш йўли билан мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий тангликнинг олдини олишга уринмоқда. Тараққийпарвар сиёсий арбоблар, ишчилар ва студентлар «жиноятчилар» қўлига тушиб қолиши мумкин деб таъкидлаб ўтилди.

В. КАРПОВ

ОХИРГИ ТОПШИРИҚ

повесть

Очиқ қопқоқни кўриб қолдик. Лекин нега очиқ? Балки, гитлерчилар бизнинг орқа томонимизга ўтиб олиш учун канализациядан фойдаланишаётгандир? Ёки русларнинг суқулуб киришига йўл қўймаслик учун унга мина қўйишаётганмикан? Биз гаплашмасдик. Пролеткин қоронғи чуқурлик олдига биринчи бўлиб борди ва уни чўнтак фонари билан ёритди. Разведкачилар ҳам чуқурликни ўраб, ичига қарашди. Чуқурчанинг ғишт уриб чиқилган бўғзи жуда ичкарига қараб кетган, девор ғиштлари орасида металл учлари букик темирлар кўриниб турибди. Саша савол билан менга тикилди. Бош ирғиб қўйдим. У менга орқа ўгириб темирларга оёқ қўйиб пастга туша бошлади. Группа нима бўлишини ҳаяжон билан кутарди. Биздан кўра фаросатлироқ Макагонов эшик ва дарвозани кузатиб турди. Мана, анча чуқурликдан фонар бир неча марта ўчиб-ёнди. Саша чақирмоқда эди. Биз пастга туша бошладик. Макагонов бу сафар ҳам тадбиркор эканлигини кўрсатди. У ҳаммадан кейин қолди ва мен оғир

[ДАВОМИ. Боши газетанинг 69-сонида].

қопқоқ овозини эшитдим. Уни ёпиб тўғри иш қилди: очиқ люк яна кимнингдир эътиборини жалб қилишининг ҳожати йўқ. Борган сари пастга тушар эканман, оёғим дўнг жойга тегди ва қўлимни муздек темирдан олдим. Разведкачилардан кимдир енгимдан тортди. Атроф қоп-қоронғи, қўланса ҳид анқиб турса-да, чидаш мумкин. Саша фонарини ёқиб ўчирди ва мен биз тик турган гумбазсимон туннелни, ердаги бетон ариқча, ариқчанинг икки томонидаги иккита зинапояни кўришга улгурдим. Зинапоялардан бирида группамиз турарди. Атрофга қулоқ солдим. Фонар билан бир неча марта ёритдик. Ҳеч ким йўқ. Тепадан ғишт ва чала куйган ёғочлар тушиб турган кўча ва харобазорлар орасида юриш хавфидан кўра ариқда оқаётган шалтоқ сувни ҳисобга олмаганда бу жой, ер ости айтарлик тоза ва ҳатто шинам эди. Бироз олдинга юриб, биринчи чорраҳада тўхтадик.

Қайси томонга юрамиз?

Берлин плани ва компасни олиб, қаерда турганимизни белгилаб олдим. Аммо бу ерда компас тўғри кўрсатармикан, унга ишониб бўлармикан? Ахир водопровод ва газнинг металл қувурлари бор, улар магнит стрелкасига таъсир этиши мумкин. Йўналишни юқорида белгилаб олиш керак. Шубҳани разведкачиларга айтдим ва люкка қайтиб келдик. Макагонов билан юқори чиқдик; Макагонов аввал қулоқ солди: ҳовлидаги вазият ўзгармаганмикан? — сўнг қопқони очиб атрофга қаради. Ҳовли бўм-бўш. Юқорига чиқдик. Фонарь билан ёритиб Фоссштрассе йўналишини белгилаб олдим ва қанча юришимизни ҳисоблаб чиқдим. Бир километрга яқин масофа қолган. Канализация йўли одатда кўча бўйлаб ўтган, шунинг учун ҳам йўналишдан адашмаймиз. Биз яна пастга тушдик. Агар бизни сезиб қолишса тор туннелда беркинолмайсан, ҳаммаёқ бетон ва ғишт,— пулемёт ёки автоматдан бир неча сидра ўқ узилса ҳаммамиз ер тишлаймиз.

Ер остида шарпага қулоқ солиб ва тимирскиланиб юриш мумкин. Олдинда Шовкопляс бормоқда, у нам деворга қўлини тираб, қадам босиш учун аввал оёғи билан дўнгликни пайпаслаб кўради. Биз орқасидан бормоқдамиз. Бутун вужудимиз қулоқ: оёқ остида сувнинг шарқираб оқиши эшитилади, холос. Қуролларни тайёрлаб фонарни ёқдик. Компас бўйича йўналишни текширдик. Стрелка бизни алдамаяпти, Мен юқорида ҳам тўғрига юришимиз лозимлигини аниқлагандим.

Ҳеч қандай шубҳали нарсани учратмагач, дадиллашиб қолдик, тезроқ юра бошладик. Тўсатдан қулоғимизга ваҳимали гумбурлаш овози чалинди. У яқинлашиб келарди. Худди туннел бўйлаб қаршимиздан аллақандай баҳайбат нарса келаётгандек бўлди. Бир дақиқада бизга немислар худди тўғон дарвозасини очиб канализацияни сувга тўлдираётгандек туюлди. Мана, ҳозир сув бурилишдан оқиб келади деб кутиб турдик. Кўп ўтмай, гумбурлаш металл овозига айланди ва тепамиздан ўтиб кетди. Кўчада танк колоннаси бормоқда эди. Енгил нафас олдик.

Ер ости туннелидан фойдаланишни ўйлаб қойил қилган экан-у! Биз ҳеч қандай қаршиликсиз керакли масофани босиб ўтдик. Менинг ҳисобимча, тепамизда Фоссштрассе. Янглишишим мумкин эмасди: ҳар бир квартал канализация шохобчасининг чорраҳасига тўғри келади. Шунчалик тез етиб келганимизга ишонгинг келмайди.

Темир зинаси бўлган ғиштин қудуқни топдик. Макагонов биринчи бўлиб юқори кўтарилиши, қопқоқни очиб атрофни кузатиши ҳақида келишиб олдик — буни қандай бажаришни у жуда яхши билади. Агар немислар кўринмаса, Макагонов билан Шовкопляс юқорига чиқишади. Мен ва Саша Пролеткин дозорни исталган пайтда ўт билан қўллаб-қувватлашга шай ҳолда турамиз. Кейин иккаласи яқин масофадаги уйга киришади. Уни текшириб бизга фонар билан сигнал беришади, ва кейин бутун группа уйга ўтади. Ўша ердан кузатиш ишларини олиб борамиз ва вазиятга қараб ҳаракат қиламиз.

Ўйлаганимиз тўғри чиқди. Ер остидан муваффақиятли чиқиб олдик, йўлаккача югуриб бордик ва жимжимадор панжарали катта эшикдан ичкари кирдик. Панжара илгари эшик ойнасини ҳимоя қилиб турган эди. Энди ойнадан кукунлари қолган холос. Йўлак тепасига оқ сирли белги, унда — уйнинг номери ва «Фоссштрассе» ёзуви. Готик шрифтида ёзилган ҳарфларни оқ фонда яққол ўқиш мумкин.

Юқори қаватга кўтарилишга аҳд қилдик — у ер беҳавотирроқ. Хона эгалари артиллерия отишмаси ва бомбардимондан қочиб пастнинг аллақаерига, уй остига беркинишгани аниқ. Юқори қават чекинишга қулайроқ: болхона ва томга чиқиб олиш мумкин.

Айланма зина лифтни тўсиб турган сим тўр бўйлаб юқорилаб кетган Саша эшикка қулоғини тутди ва бизга ишора қилди: жимжит, ҳеч ким йўқ. Энг юқори қаватдаги эшик берк. Пролеткин қулф тешиги томон энгашиб, қаламтарошнинг гоҳ бигизини, гоҳ тиғини, гоҳ бурамасини ишга солди. Қопқора эшик овоз чиқармай очилди. Хонадаги қимматбаҳо гилам жиҳозларнинг ҳаммаси ўз ўрнида. Бу ерда бадавлат кишилар яшагани кўриниб турибди. Фонарларимиз ёруғида биллур идишлар шкафи, тилла суви юритилган ромдаги суратлар, ҳайкалчалар кўзга ташланди. Ётоқ хонасидаги кенг каравотга Саша ўзини ташлади.

— Бунга одатланмаганингдан кейин ухлолмайсан ҳам — жуда мамиқ!— деди пружинада чайқалар экан.

Разведкачилар уйқуга ҳозирланишди. Саша Пролеткин ўша каравотга ётмади, унинг ёнига гиламга чўзилди, ва шу ондаёқ хуррак ота бошлади. Унинг дўсти Макагонов аксинча, эшик қулфи мустаҳкамлигини текшириб чиқди, ҳар эҳтимолга қарши оғир диван билан тўсиб қўйди. Деразадан қаерга чиқилишини, балкони бор-йўғини, тарнов қувури ва ёнғин нарвони қаерда эканини, болхонага чиқиш йўлини кўриб чиқди. Умуман, Саша уйқуга тўйганда, Макагонов энди ётган эди.

— Ухланг, ўртоқ капитан, эртанинг ғамини ўйламанг,— деди ухлашдан олдин.

Дераза ёнида туриб улкан ёчғинни кўздан кечирардим. Фикрларим худди давра бўйлаб югуриб толиққандек: «Энди нима бўлади? Телба фюрерни қўлга туширармиканмиз, ўзимиз бу ердан қандай чиқиб оламиз...» Бажариб бўлмайдиган ишни бошлаганим ва бу ажойиб кишилар урушнинг охирги кунларида ҳалок бўлишлари мумкинлиги ҳақидаги фикр мени қийнарди. Улар Москвадан Берлингача боришди, ўлим улар жасорати қаршисида юз марталаб чекинди — ва тўсатдан...

Тун хотиржам ўтди. Бизни безовта қилишмади, ҳеч ким бошпанамизга киришга уриниб ҳам кўрмади, уйга бирорта снаряд ҳам тушмади. Шаҳарда эса жанг давом этарди. Тунда жанг сал босилди. Шу яқин жойнинг аллақаерида зенит тўплари худди занжирдаги қопонғич ит каби тез-тез ва бўғиқ ҳолда акиллай бошлади.

28 апрель тонги булутли, серёмғир бўлди. Мен дераза ёнида туриб дурбиндан қорайиб турган ва хўл уйларни кузатдим. Қаршимизда, кенг йўл чеккасида мармар билан ишлаб чиқилган бир неча кошонали улкан бино жойлашган. Ҳовлисида эсэсчилар юришибди. Дурбиндан узоқроқни кузатдим. Уй худди қурилиш виетавкасига қия қилиб қўйилганек кўндаланг турарди. Унинг саҳни йўқ; барча қаватдаги лифт катакчалари ва хоналарнинг эшиклари ланг очиқ, ички деворларигача кўриниб турибди. Соат ўнларга бориб атроф ёришди: бу артеллерия отишмаси тўхтаганидан кейин содир бўлмади—шалаббо бўлган бинолар портлаш пайтида унчалик чангимас ва ёмғирда ёнғин алангага олмасди. Қўшинларимиз қаерга етганини белгилаб олиш учун узоқларга тикилдик. Танк отишмаларига қараганда фронт чизиғи шарқдан Александрплац ва полицай-президиумга, шимолдан эса—рейхстагга яқинлашган; ундан бизни фақат Шпрее дарёси ва майдон ажратиб турарди. Қаршимда дераза токчасида план ётибди, Саша Пролеткин кўча номларини ўқий бошлади:

— Герман - Герингштрассе, Шлиффен Уфер, Унтер-Ден-Линден.

Мен Фоссштрассени кузатишда давом этдим. Шайтон уяси рейхсканцелярия биноларнинг қайси бирида жойлашган экан? «Тил» ушлаб келтириш керак, акс ҳолда ҳеч нарсани билолмаймиз.

Мақсадимни разведкачиларга айтдим. Саша дарров автоматни олиб эшик томон юрди.

— Тўхтаб тур, жонсарак! — қичқирди унга Макагонов.— Ўйлаб кўриш керак.

— Нимасини ўйлаймиз! Йўлакка чиқамиз, мен бизга мос тушадиган фрицни имлаб чақираман, сен эса унинг бошига туширасан ва судраб олиб келасан. Тамом, вассалом.

Бундай соддалик бизга янгилик эди. «Тил» учун танлангач номзодга етиб олиш учун қанчадан-қанча куч-ғайрат сарфлаш керак эди: бетараф зонадан эмаклаб ўтиш, миналарни ковлаб олиш, тиканли симларни қирқиш, қўл жангида қатнашиш лозим эди. Бу ерда эса ҳақикатда ҳам «тил»лар бемалол юришибди. Лекин Сашанинг таклифини у айтганча, албатта, қабул қилиб бўлмасди. Мен эътироз билдирдим:

— Биринчидан, ҳар қандай ўткинчи бизга иш бермайди, у узоқдан келаётган бўлиши мумкин. Шу ерлик фриц керак. Иккинчидан, қаршимиздаги уйдан бизни кўриб қолишлари мумкин. Агар фашист қаршилик кўрсатса, бақирса, унда нима бўлади?

— Қаршилик кўрсатиш масаласига келганда, шубҳа қилмасангиз ҳам бўлади, — деб тинчлантирди Макагонов.

— Эҳтиёт бўл, ўлдириб қўйма тағин,—огоҳлантирди радист Жук кулиб.

— Тажрибамиз бор: кучимизнинг чорагини ишлатамиз, — деди жилмайиб Макагонов.

— Эсэсчини қаршимиздаги уйдан топишга уриниб кўриш керак, — дедим. — Буни ҳамма билиши лозим.

Дераза ёнига келдик ва ҳовлидаги ҳамда кошонали катта уй атрофидаги боғда юрган немисларни кузата бошладик. Уйни тўлдирган солдат ва офицерлар заруриятсиз ёмғир остига чиқмасди, взводга етар даражадаги группалар мунтазам равишда ҳар икки соатда турли йўналишларга жўнаб кетарди. Улар афтидан узоққа боришмайди, чунки худди шундай группалар тезда қайтиб келарди. Қисм аллақандай муҳим объектда соқчилик хизматини бажараётган бўлиши керак. Дарвоза олдида ва яқин чорраҳалар олдида қазилган траншеяларда соқчилар худди ўша соатларда алмашиб туриларди. Айрим пайтларда эшиклардан бири олдига машина келиб тўхтар ва офицерлар бинога югуриб кириб кетишарди. Ёки аксинча, ичкаридан чиқадиганларга машина келар ва йўлакда турганлар ярқираган асфальт йўл бўйлаб унинг қаршисига югуришарди. Юқори қават деразалари бўмбўш, синган ойна парчалари дераза токчасини тўлдирган. Пастки қаватдаги деразалардан солдатлар қараб туришарди: улар чекишар, осмонга тикилишар, ёмғир тинишини кутишарди.

Биз пастга тушдик. Шу пайтгача алоқа ўрнатолмаган Жук хонада қолди. Биринчи қаватдаги эшиклари вестибюлга қараган хоналарда ҳеч ким бор-йўқлигини текшириб чиқдик. Иккита хона қулфлоғлик, ичкарида ҳаёт аломати йўқ. Учинчи хона очиқ, ичи бўм-бўш. Ҳеч ким ҳалақит бермаслигига ишонч ҳосил қилганимиздан кейин кўчага қараган эшик ёнига қайтдик ва уни қия очдик. Дастлаб эътиборни жалб қилган ва ҳатто ажаблантирган нарса дарвоза олдида турган ва йўлкада кўринган эсэсчиларнинг қомати бўлди. Эсэсчилар худди саралаб танлангандек: бизнинг Макагоновга ўхшаш баланд бўйли, кенг елкали.

— Сараланган қисм эканлиги кўриниб турибди,—дедим разведкачиларга.

— Ҳа, зотли разиллар,—хулоса қилди Пролеткин.

Икки соатга яқин кузатиб бирор бизбопини топа олмадик. Гитлерчилар ҳовлининг эшиги олдида пайдо бўлар, автомобиль ва мотоциклларда келиб-кетар, тўсик ортига эса камдан-кам чиқишарди. Балки уларга бирор жойга боришга рухсат беришмас, балки ёмғирда бўлишни ўзлари исташмасди.

«Ўзимизнинг» хонага қайтишга тўғри келди. Консервалар билан қорин тўйдирдик. Индамай овқатландик, ҳар биримиз юзага келган вазият ҳақида ўйлардик. Мен дераза ёнида турган ҳолда таъми йўқ. тарам-тарам гўштни чайнаб уйни ҳамон кузатардим. Юқоридан ҳамма нарса яққол кўринарди, пастга эса тўсик ҳалақит берар, ҳаракатдаги машина, танк, солдат колонналари чалғитарди. Бу ердан эса ҳовли ва боғнинг ичкарилари ҳам кўриниб турарди. Тўғри. дарахт шохлари сал ҳалақит берарди. Яхши ҳамки ҳали барглари чиқмаган. Металлдан ишланган минора, афтидан, кучли радиостанция антеннаси дарахтлардан ҳам баланд. Боғнинг анча ичкарисида унча катта бўлмаган қурилма оқариб кўринмоқда, у томонга солдатлар якка ҳолда ва жуфт-жуфт бўлиб бориб-келиб туришибди. Бу бизга қулай, аммо у ерда нима бор экан. Дурбиндан қарадим: янги тилинган, ҳали бўялмаган тахта девор. Ҳа, тушунарли.

[Давоми бор].

Редактор ўринбосари
М. КАРИМОВ.

• *Ажиб дунё экан*

Автомобиль ҳангомалари

Дунёда биринчи автомобиль француз инженери Коньо томонидан 1770 йилда яратилган. Бу ёғоч араванинг учта ғилдираги бўлиб, улкан ғилдираклар зирҳига пўлат қоплама ўралган эди. Олдиндаги ғилдирак аравани бошқариб борар ва буғ машинаси билан ҳаракатга келар эди. Ғилдирак тепасидаги рамкага қизил мисдан ясалган буғ козони жойлаштирилган бўлиб, поршень пастга қараб ҳаракат қилганида, ғилдирак чорак доира айланар ва шу билан арава олдинга юрар эди. Ғилдиракни буришга бир кишининг кучи етмагани учун уни икки киши бошқарар эди. Негаки, буғ двигателининг ўзи ҳам ғилдиракка қўшилиб бурилларди. Қозонни иситиш учун турли пайраҳалардан фойдаланишарди. Ҳар чорак соатда аравани тўхтатиб, қозонга янги сув солишар, ва буғ босими етарлик даражага кўтарилишини кутишар эди. Тўнғич автомобиль соатига тўрт километр йўл босар ва 2.5 тонна юк кўтарарди.

* * *

Одамлар нималарни орзу қилмайди дейсиз. Ҳозир Ғарбдаги машина ишқибозлари энг қадимий автомобилларни модага кирита бошлашди.

XX асрнинг бошида дунёга келган автомобилларнинг баҳоси айниқса кўтарилиб кетди. Масалан, 1908 йилда чиққан «Рено» маркасидаги машина 1950 йилда 420 доллардан сотилган бўлса, ўн йил орасида унинг баҳоси икки марта ошди. Ҳозир эса бундай машинанинг ҳар бирига 2240 долларни нақд тўлашади.

Турли мамлакатларда эски машиналар билан савдо қилувчи ташкилотлар тузиляпти. Швецияда шундай аукционерлардан бири 59 та автомобилни пуллади. Бу машиналарни унинг отаси 40-йилларда тўплаб қўйган экан. Тадбиркор ўғил чиқиндига чиққан машиналардан 246 минг 540 доллар пул ишлаб олди. Қизиғи шундаки, унинг ўзи ҳам отам бу машиналарнинг ҳаммасига бор-йўғи бир неча юз доллар сарфлаган эди, деб кулиб қўйди.

* * *

Америкада янги машиналарни синаш ниҳоятда махфий тарзда олиб борилади. Мичиган штатидаги Ливингтон деган жойда «Женерал-моторс» концернининг синов полигони жойлашган. Шу ерда «Понтиак» деган енгил автомобиль синаб кўрилаётган эди. Машина ижодкорлари бегоналарга сир олдирмаслик учун ҳамма чораларни кўриб қўйишди. Полигон кўплаб соқчилар билан ўраб олинди. Уларнинг қўлига радио передатчик ва турбинлар бериб қўйишди. Шунингдек, махсус тайёрланган мотоциклчилар ҳам соқчилар қаторига қўшилди. Компания раҳбари Э. Эстес бошчилигидаги қабул қилиш комиссияси ҳар эҳтимолга қарши машина устига ёпадиган бир қанча копчиклари ҳам тахт қилиб қўйди. Машина синалиши керак бўлган майдончинг атрофи баландлиги 7 метрли темир девор билан ўралган эди. Буларнинг ҳаммасидан мақсад конкурентлар кўзидан узоқроқ бўлиш эди.

Лекин синов охирлаб қолганида, кутилмаган ҳодиса рўй берди. Бирданига полигон устида вертолётнинг гувиллаган товуши эшитилди. Машинани қопчик билан яшириш учун ҳамма югуриб қолди. Лекин улар кечикишган эди. Вертолётга ўрнатилган фотоаппаратлар аллақачон янги машинани суратга олишга улгурди. Вертолётни бошқа бир автомобилсозлик фирмасининг ўғирлари жўнатишган экан.

Америкада чиқадиган «Тайм» журналининг хабар қилишича, бу ерда автомобиль оламининг сирларини билиб олиш учун жосуслик. ўғирлик ниҳоятда кенг тус олган.

* * *

Кечаси тоғ йўлларида ва муюлишлари кўп бўлган кўчаларда юрган ҳайдовчилар қийналишади. Негаки машина чироғининг бир чеккасида барибир «қоронғу бурчак» қолаверади. Мамлакатимиздаги ака-ука инженер Сосновлар бундан қутилиш йўлини таклиф қиляптилар. Улар автомобилларга ҳам худди мотоцикл ва мотороллер фараларига ўхшаш, ғилдирак билан бирга ҳаракатланадиган чироқлар ўрнатишни таклиф қилишди.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25|III да **Боғчасарой фонтани** (кундузи), **Лайли ва Мажнун** (кечқурун), 26|III да **Беҳуда эҳтиёткорлик** (кундузи), **Дилором** (кечқурун), 27|III да **Семурғ** (кундузи), **Травиата** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25|III да **Олтин девор**, 26|III да **Афсона яратган қиз** (эрталаб соат 11, кундуз 3 да), **Парвона** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26|III да **Хотинимнинг эри**, 27|III да **Ажаб савдолар**, 28|III да **Менинг жаннатим**.

КИНО

25 МАРТДА

Қора консулнинг ҳалокати — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кеч 9 да).

Журъат — НАВОИЙ номли, «КЎКЧА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун).

Шаҳар таронаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Қирол Лир (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Шишадаги нур — «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кечқурун).

Шайтоннинг малайлари—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Портфелли киши—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Жодуланган муҳаббат — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6, 8 ва 9.45 минутда).

«Авлиё Луки»нинг қайтиши — «МОСКВА» (кеч 7 яримда).

26 МАРТДА

Қора консулнинг ҳалокати — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, эрталаб соат 11. 40, кундуз 3. 20 минутларда ва кеч 7 да).

Ўтган кунлар (ўзбек тилида, эрталаб соат 11 ярим, кундуз 1 да), **Кашмирдаги севги** (2 серия, ўзбек тилида, кундуз соат 3, кеч 6 ва 8 яримда);—«КЎКЧА».

Қирол Лир (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Журъат — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 4, кеч 6 ва 9, 40 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 4, 5. 40 ва кеч 9. 15 минутларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да).

Ватан ўғлонлари (эрталаб соат 10 ярим ва кеч 7 да), **Ужар қизнинг қуюлиши** (кундуз соат 12, 2 ярим, 5 ва кеч 8.45 минутда). —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Шишадаги нур — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун) «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ва кеч 8 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Муддат — 7 кун (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9. 45 минутда), **Мазандарон шери** (тоқ соатларда): «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Жаноби Ҳечким — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8 ва 9. 45 минутда).

Шайтоннинг малайлари—«СПУТНИК» (жуфт соатларда).

«Авлиё Луки»нинг қайтиши — «МОСКВА» (кундуз соат 2, ва кеч 7 яримда).

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

28 МАРТ ЯКШАНБА КУНИ ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИ

ҳар кунгидек эрталаб соат 9 дан 8 гача

ИШЛАЙДИ

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

25, 26, 27, 28, 29 МАРТДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕРЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Ш. САЪДУЛЛА

«АФСОНА ЯРАТГАН ҚИЗ»

(«ЗУЛАЙҲО»)

2 пардали эртак.

Режиссёр—Узбекистон ССР халқ артисти Қ. ХУЖАЕВ.
Рассом—Г. БРИМ.
Композитор—Д. САИДАМИНОВА.
Режиссёр ассистенти—Қ. САЪДУЛЛАЕВ.
Спектакль эрталаб соат 11 ва кундуз 3 да бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

РСФСР ВА ДОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ Ярағи Гажиқурбонов РАҲБАРЛИГИДАГИ

„ЦОВКРА“ ДОҒИСТОН ДОРБОЗЛАРИ

ва

ВЛАДИМИР ТИН РАҲБАРЛИГИДАГИ

ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ

иштирокида

ҚИРҒИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.
Шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 6 да;
Якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да бошланади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
Билетлар сотилмоқда.

5 апрель кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимларининг зоология профили бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц зали)да биология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. З. Захарян: «Ўзбекистондаги судралиб юрувчиларни баъзи бир қон паразитлари» деган темада;

Е. А. Соколов: «Жанубий ва жанубий—шарқий Қозоғистондаги терихўрлар (Колеоптера, дерместида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

6 апрель кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрономия факультетининг илмий совети кенгашида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Айтимбетов: «Қорақалпоғистон АССР шароитида шўрланган ерларда беда, арпа, маккажўхори ҳамда оқжўхориларни аралаштириб (қўшиб) экиш» деган темада;

М. Х. Исмоилов: «Пахтанинг ҳар хил тез пишар навларининг суғориш режимини ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Орджоникидзе, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

Тошкент шаҳар дезинфекция станциясининг ПРОФИЛАКТИК ДЕЗИНФЕКЦИЯ БЎЛИМИ

ҳамма муассасалар ва корхоналарга пул ўтказиш йўли билан дезинфекция маҳсулотларидан бўшаған 200 литр ҳажмли темир бочкаларни

СОТАДИ

Баҳоси 7 сўм 30 тийин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Папанин кўчаси, 19-уй, телефон 33-23-13.

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бошқармасининг «ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

«Ташлимводторг» корхоналари учун ичимликлар сотувчиларини тайёрлайдиган КУРСЛАРГА

ҚИЗЛАРНИ ВА УЙ БЕКАЛАРИНИ

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш даврида—45 сўм ҳажмида стипендия берилади.

Машғулотлар —1 апрелдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 65-уй, кадрлар бўлими (9, 22, 31, 55, 102 автобуслар, 1, 2, 5, 8, 9, 10 трамвайларнинг «Госпиталь» бозори» бекати). Телефон 33-75-48.

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бошқармасига қарашли «ТАШЛИМВОДТОРГ»ГА (Полторацкий кўчаси, 61-уй) газ сув ва мороженое сотиш учун сотувчилар

КЕРАҚ

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Тошкент шаҳар, Ленин районидаги 64-кечки ишчи-ёшлар мактаби томонидан **Холмирзаев Исроил** номига 8-синфни тугатганлиги тўғрисида берилган 003251 номерли йўқолган

ШАҲОДАТНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Низомий номидаги Тошкент Давлат Педагогика институти ректорати, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари институт ректори

Шопўлат Шоакбарович АБДУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ
25 МАРТ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33. 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22. партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55. хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2507.
Р—03245.